

KATEDRA TEORIE KULTURY FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY

Autor rigorózní práce: Mgr. Robert Bártík

Název práce: Kulturní diversity v kulturologické perspektivě

Vedoucí práce: PhDr. Martin Soukup, PhD.

Oponent práce: PhDr. Václav Soukup, CSc.

POSUDEK OPONENTA PRÁCE

TÉMA PRÁCE:

Předmětem rigorózní práce Mgr. Roberta Bártíka je teoretická analýza kulturní diversity v kulturologické perspektivě. Zvláštní pozornost je věnována filozofickému kontextu, ve kterém se teorie diversity utvářela, zejména myšlenkové tradici interpretace a otázkám obecné teorie rozumění – hermeneutice. Slovy autora: „pokusíme se dotknout tematiky rozumění nejen jako jednoho ze základních metodologických principů a nástrojů společensko historických věd, nýbrž i jako fundamentu lidského a kulturního bytí ve světě vůbec.“ V centru Bártíkova zájmu stojí zejména epistemologické otázky, jako je „rozumění kulturně cizímu“ a jeho „základní strukturální aspekty“. Autor se pokusil nejen analyzovat nosné teoretické přístupy ke studiu kulturní diversity, ale také identifikovat a popsat nástroje, které umožňují poznání myšlenkové tradice spjaté s taoismem. Domnívám se, že Mgr. Robert Bártík ve své rigorózní práci dokázal správně vymezit a poté analyticky zpracovat relevantní problémové okruhy současné filozofie kultury. V této souvislosti považuji za nezbytné ocenit již samu volbu tématu, které je nesmírně aktuální a v naší odborné literatuře v tomto rozsahu dosud nezpracované. Práci je možné považovat za cenný příspěvek k dějinám kulturologického myšlení a aktuální reflexi nosných vědeckovýzkumných trendů ve filozofii člověka.

KONCEPCE PRÁCE:

Práci tvoří tři relativně samostatné části, ve kterých autor z různých úhlů pohledu analyzuje fenomén kulturní diversity v širším epistemologickém kontextu hermeneutiky a porozumění čínskému modelu filozofického myšlení. V intencích současné filozofické

antropologie provádí vědeckou reflexi důsledků interpretativní reflexe fenoménu „jinakosti“. Ve své práci usiluje o konzistentní analýzu daného tématu v širší interdisciplinární perspektivě.

V první kapitole autor vymezuje síť témat, problémů a pojmů, jimiž se bude ve své práci zabývat. Prezentuje zde ústřední ideje své práce, která jako nosná témata prostupují celou prací. Jedná se zejména o nový přístup k fenoménu kulturní diversity, vytvoření nové kulturologické reflexivity umožňující postihnout kulturní diversitu v projektech trvale udržitelného rozvoje a koncepci interkulturní filozofie.

Ve druhé kapitole práce, nazvané „Hermeneutika jako možné východisko při kontaktu s kulturně jiným“, autor čtenáře seznamuje s fenoménem „dvojí“ hermeneutiky, hermeneutikou fakticity a zdrojem hermeneutického myšlení od starověku až do 19. století. Zvláštní pozornost věnuje také významům, ve kterých se dnes pojem hermeneutika používá. Významným zdrojem autorových úvah je zejména dílo Martina Heidegera. Ve třetí kapitole, nazvané „Raný taoismus jako exemplum jinakosti“ autor rozšířil problematiku porozumění a interpretace o širší transkulturní kontext. Tento krok byl podle mého názoru nezbytný pro vysvětlení širších epistemologických souvislostí a filozofických základů interpretativně koncipované teorie kultury. V této části práce Mgr. Bártík čtenáře zasvěceně seznamuje s geneologií čínského myšlení v kontextu taoismu a analýze taoismu jako inspiračního zdroje pro současnost. V závěru práce autor výstižně shrnuje řadu postmoderních myšlenek a koncepcí, které kriticky analyzoval ve svém textu s cílem formulovat „výzvy pro kulturologické myšlení. Zamyslíme-li se nad předloženou disertační prací z této perspektivy, pak je možné konstatovat, že Bártíkův pokus synteticky zmapovat vývojové proměny postmoderní antropologie, je více než zdařilý.

OTÁZKY K OBHAJOBĚ:

Jakým způsobem hodlá autor na tématu dále pracovat. Cítí jako užitečné rozšířit stávající práci do podoby knižní publikace, jakým způsobem bude postupovat?

Jaký bude podle vašeho názoru další osud užívání pojmu kulturní diversity jako součásti širší sítě kulturologických a filozofických pojmů a kategorií?

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

Obecně je možné konstatovat, že práce po stránce formální i obsahové splňuje požadavky kladené na rigorózní práci. Autor přesvědčivě formuloval cíle své práce a zvolil vhodnou metodiku zpracování. Práce má logickou strukturu a je věnována antropologicky relevantním problémovým okruhům. Odborný přínos práce je možné vidět jak v důsledné snaze o uplatnění interdisciplinárního přístupu, tak ve volbě a zpracování kulturologicky nosného a velice aktuálního tématu. Hodnotu a autentičnost práce zvyšuje autorův hluboký a očividně velice osobní zájem o zkoumanou problematiku a jeho schopnost formulovat vlastní postoje a závěry. Mgr. Robert Bártík prokázal v předložené rigorózní práci značné teoretické zázemí, správně pracoval s odbornou literaturou i poznámkovým aparátem. Práce má promyšlenou koncepci a je nasycena širokým spektrem relevantních dat a informací. Je napsaná stylově čistým a odborným jazykem.

Doporučuji k obhajobě.

V Praze 10.4.2010

PhDr. Václav Soukup, CSc.